

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/30622-6
Saksbehandler: Mari Svarstad Vestrheim
Dato: 11.08.2021

Covid-19 - Svar på oppdrag nr. 510 fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) - Vurdering av krav til de som krysser Norges grenser ifbm avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter § 6 d første ledd

Det vises til oppdrag 510 fra Helse- og omsorgsdepartementet til HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet om vurdering av krav til de som krysser Norges grenser i forbindelse med avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter § 6 d første ledd.

Vedlagt følger HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttets svar på oppdraget.

Oppdragets konklusjoner kan oppsummeres slik:

- Barn under 18 år som er omfattet av § 6d første ledd kan unntas test før ankomst jf. § 4a. Barn bør fortsatt som hovedregel testes ved ankomst etter § 4d og registreres etter § 5b.
- Barn mellom 12 og 18 år som er omfattet av § 6d første ledd kan unntas innreisekarantene fra tidspunktet de ankommer Norge, forutsatt at de tar en PCR-test mellom tre og fem døgn etter ankomst. Barn under 12 år som er omfattet av § 6d første ledd kan fremdeles være unntatt innreisekarantene uten test.
- Vi anbefaler ingen endringer i reglene om testing, karantene og registrering for voksne som er omfattet av § 6d første ledd.

Vennlig hilsen

Wenche Dahl Elde e.f.
avdelingsdirektør

Mari Svarstad Vestrheim
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no;HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET (2), Nina
Ramnefjell

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 510 – om vurdering av krav til de som krysser Norges grenser i forbindelse med avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter § 6d første ledd

---

Oppsummering

- Barn under 18 år som er omfattet av § 6d første ledd kan unntas test før ankomst jf. § 4a. Barn bør fortsatt som hovedregel testes ved ankomst etter § 4d og registreres etter § 5b.
- Barn mellom 12 og 18 år som er omfattet av § 6d første ledd kan unntas innreisekarantene fra tidspunktet de ankommer Norge, forutsatt at de tar en PCR-test mellom tre og fem døgn etter ankomst. Barn under 12 år som er omfattet av § 6d første ledd kan fremdeles være unntatt innreisekarantene uten test.
- Vi anbefaler ingen endringer i reglene om testing, karantene og registrering for voksne som er omfattet av § 6d første ledd.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI). Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Per i dag er hovedregelen at alle, også barn, skal teste seg for SARS-CoV-2 ved grenseovergangsstedet i Norge, jf. § 4d første ledd.

Barn som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter § 6d første ledd er i utgangspunktet ikke unntatt testing på grenseovergangsstedet.

Det er riktignok gjort unntak fra hovedregelen om testing på grensen for barn under 12 år dersom det er "uforholdsmessig krevende å få tatt testen av barnet", jf. § 4d andre ledd. Dette er imidlertid et unntak som må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Helse- og omsorgsdepartementet har blitt gjort oppmerksom på at det i enkelte tilfeller oppstår utfordringer/er tidkrevende for barn å ta test ved grenseovergangsstedet ved gjennomføring av samvær eller delt bosted. *For eksempel kan det være utfordrende dersom barnet gjennomfører samvær eller delt bosted hos en forelder i Sverige, og må krysse grensen daglig for å gå i grunnskolen i Norge.*

Videre viser Helse- og omsorgsdepartementet til at bestemmelsen i § 6d første ledd om fastsatt samvær mv. mellom foreldre og barn, ikke har vært endret siden 19. februar 2021.

På denne bakgrunn, og i lys av lettelse av andre smitteverntiltak i regjeringens trinnsystem, ber Helse- og omsorgsdepartementet HelseDirektoratet i samråd med Folkehelseinstituttet om å vurdere og anbefale hvilke krav som bør gjelde for de som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter § 6d første ledd. Blant annet bes det om en vurdering av om det bør gjøres unntak fra krav om test på grensen og krav om innreisekarantene.

Det bes om at eventuelle forslag til forskriftsendringer utarbeides.

Frist for oppdraget: I løpet av onsdag 11. august.

Kontaktperson for oppdraget er Nina Ramnefjell, tlf: 22 24 85 89 / 47 81 44 81 (nira@hod.dep.no)

Andre relevante oppdrag

- 494 B og D
- 421 om testing på grensen av samfunnskritisk personell og barn under 12 år
- 310 om mutert virus

Bakgrunn

Kort om gjeldende rett og historikk

Oppdraget ber om en vurdering av hvilke krav som bør gjelde for de som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter [covid-19-forskriften § 6d første ledd](#).

Unntaket fra innreisekarantene i § 6d første ledd

Covid-19-forskriften § 6d første ledd omfatter "De som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn eller delt bosted for barn etter barnelova og barnevernloven". Bestemmelsen gir unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden og skoletiden etter negativ PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst. Samvær kan gjennomføres i karantenetiden. Videre er barn under 12 år som gjennomfører avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted unntatt fra karantene selv om de ikke har tatt test.

Historikk

Unntaket fra innreisekarantene ble innført i april 2020. Bakgrunnen var at karanteneplikten gjorde det vanskelig for familier å ha grensekryssende samvær eller delt bosted. Et annet utslag var at foreldre ikke kunne bringe barnet sitt til samvær på andre siden av grensen uten selv å gå i karantene etter levering.¹

Tidligere ga bestemmelsen unntak i både arbeidstiden og fritiden uten testing. I slutten av 2020 ble bestemmelsen strammet inn overfor enkelte reisende som hadde oppholdt seg i bestemte områder med særlig høy forekomst av nye virusvarianter. Bestemmelsen ble deretter strammet inn overfor alle reisende slik at den som hovedregel bare ga unntak i arbeidstiden og skoletiden etter negativ test tatt tidligst tre døgn etter ankomst. Denne innstrammingen skjedde i begynnelsen av 2021 i forbindelse med nye virusvarianter. Se oppdrag 310 om dette.

Unntaket i § 6d første ledd i lys av lettelsers for vaksinerte, gjennomgått sykdom og barn under 18 år

Den siste tiden er det innført flere lettelsers for vaksinerte og de som har gjennomgått covid-19. Innreisekarantene gjelder ikke for personer som er fullvaksinert eller ved godkjent laboratoriemetode har testet positivt, med varighet fra avisolering til 6 måneder etter prøvedato, forutsatt at dette kan dokumenteres på en måte som oppført i [vedlegg D](#). Dette følger av [§ 4 tredje ledd](#). Videre kan de som har fått første vaksinedose med varighet fra 3 til 15 uker etter vaksinasjon forkorte innreisekarantenen når de dokumenterer negativt testresultat i karantenetiden ved PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst. Forkortingen av karantenetiden forutsetter at vaksinasjonen kan dokumenteres i tråd med [vedlegg D](#). Dette følger av [§ 4c tredje ledd bokstav a](#).

Det ble også innført lettelsers for barn i sommer. Nå kan alle under 18 år forkorte innreisekarantene når de dokumenterer negativt testresultat ved PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst, jf. [§ 4c tredje ledd bokstav b](#).

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/familier-slipper-karantene-etter-samvar-pa-tvers-av-landegrenser/id2697212/>

Disse lettelsene for barn, vaksinerte, og de som har gjennomgått covid-19 omfatter også personer som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted i samsvar med [§ 6d første ledd](#).

Karanteneunntaket i [§ 6d første ledd](#) får redusert betydning som følge av at barn under 18 år nå kan forkorte innreisekarantenen og at stadig flere blir vaksinert. Unntaket i § 6d første ledd er likevel fremdeles viktig for personer som verken kan dokumentere at de er vaksinerte eller har gjennomgått sykdom i tråd med [vedlegg D](#). Videre har bestemmelsen betydning for barn under 12 år ettersom denne gruppen er unntatt karantene uten testing. Bestemmelsen har også betydning fordi den åpner for at samvær kan gjennomføres i karantenetiden før negativ PCR-test tre døgn etter ankomst.

Test før og etter ankomst, registrering og karantenested for personer omfattet av § 6d første ledd

Personer som er omfattet av unntaket i [§ 6d første ledd](#) har et eget unntak fra plikten til å oppholde seg på karantenehotell etter [§ 5 andre ledd bokstav e](#).

Når det gjelder øvrige regler om testing før og etter ankomst og registreringsplikt etter [§§ 4a, 4d](#) og [5b](#) har ingen av disse bestemmelsene egne unntak for personer som er omfattet av [§ 6d første ledd](#).

Bestemmelsene har imidlertid andre unntak som kan omfatter deler av gruppen. For eksempel er personer som er unntatt innreisekarantene fordi de er fullvaksinert eller har gjennomgått sykdom unntatt fra både registreringsplikten og testen før og etter ankomst. Videre er barn under 12 år unntatt fra test før ankomst etter [§ 4a tredje ledd bokstav q](#). Tidligere var alle barn under 12 år unntatt test på grensen etter [§ 4d](#). Unntaket ble opphevet våren 2021 på bakgrunn av nye virusvarianter, betydelig smitte også hos barn under 12 år og at testing med fremre neseprøve ville være mindre belastende for barn.² Barn under 12 år skal likevel ikke testes ved ankomst dersom det er uforholdsmessig krevende å få tatt testen jf. [§ 4d andre ledd siste punktum](#).

Vurdering av omfang av ordningen etter § 6d første ledd

Hesledirektoratet legger til grunn at grensepasseringer for personer som er omfattet av § 6d første ledd utgjør et lite antall sammenlignet med det totale antall innreiser og karanteneunntak. Vi har gjennomgått statistikk fra innreiseregisteret.

I perioden 1. juli til 9. august 2021 ble det registrert i gjennomsnitt 28 ankomster per dag med karanteneunntak i kategorien "Forelder som skal ha samvær med barn § 6d". I samme periode var det i snitt 31 daglige ankomster med karanteneunntak i kategorien "Barn som skal ha samvær med forelder § 6d". Tilsvarende tall for mars og april 2021 samlet (med åpne skoler) er 31 og 22.

Til sammenligning var det registrert i gjennomsnitt nesten 3000 karanteneunntak totalt per dag i perioden 1. juli til 9. august 2021, hvis man ser bort fra opphold i grønne land.

Vi legger til at registeret er basert på (tillitsbasert) selvrapporing og viser antall *registrerte ankomster*, og *ikke faktisk gjennomførte reiser*. Videre gjøres det unntak for registrering for enkelte grupper, blant annet de som er unntatt karanteneplikt etter § 4 tredje ledd på bakgrunn av fullvaksinasjon eller gjennomgått covid-19. Vurdering av tallmaterialet må ses i lys av dette.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Oppsummering:

---

² Oppdrag 421 om testing på grensen av samfunnskritisk personell og barn under 12 år

- *Tiltaksbyrden under pandemien har vært stor for alle barn og unge, men særlig stor for barn med delt bosted og foresatte i ulike land, der reiserestriksjoner og smitteverntiltak kan ha vanskeliggjort samvær med den ene omsorgspersonen.*
- *Den høye vaksinasjonsdekningen gir god beskyttelse i den voksne delen av befolkningen slik at enkelttilfeller av importsmitte har mindre betydning for smitteutviklingen.*
- *Folkehelseinstituttet har i tidligere oppdrag anbefalt at barn under 12 år fra nå (når over 80% av alle over 18 år har fått tilbud om vaksine) kan fritas for karantene, og at barn mellom 12 og 18 år kan testes ut av karantene etter 3 døgn. Test før eller ved ankomst bør opprettholdes inntil alle over 18 har fått tilbud om vaksine.*
- *Smitteverntiltak ved grensepassering (test før avreise, test ved ankomst og karantene) bør oppheves for alle under 18 år når alle over 18 år har fått tilbud om vaksine, dvs. fra omtrent august/september.*
- *Foresatte som krysser grensen regelmessig, bør følge de til enhver tid gjeldende regler for innreise.*
- *Barn som pendler over landegrensene anses som en liten smittevernutfordring.*
- *Unntak fra smitteverntiltak for enkelte grupper er en politisk vurdering, ikke en smittevern faglig, men dersom unntak gis for barn som regelmessig krysser grensen i forbindelse med skolegang eller samvær, vil det trolig ha lite å si for smitteutviklingen.*

Hele Folkehelseinstituttets svar er vedlagt.

Helsedirektoratets vurdering

Overordnet smittevern faglig vurdering

I oppdrag 494D påpekte Helsedirektoratet at målet og prinsippene for regjeringens strategi bør ligge fast: epidemien skal fortsatt holdes under kontroll, slik at helsetjenestens behandlingsskapitet ikke overbelastes og alvorlig sykdom og død reduseres. De siste ukene har smittenivåene økt i en rekke land, inkludert Norge. Den nasjonale situasjonen er preget av et økende antall utbrudd, hovedsakelig blant ungdom og unge voksne. Samtidig anføres i regjeringens langsiktige strategi at *håndteringen fremover vil styres etter faktisk og potensiell sykdomsbyrde. Vi fokuserer nå mindre på antall smittede og mer på sykehusinnleggelse samt eventuelle nye virusvarianter med økt sprednings- og sykdomsevne eller som omgår vaksineeffekten.*

Gjenåpningens trinn 4 er utsatt én gang, og i oppdrag 494 D (levert 5. august) anbefalte etatene å utsette mesteparten av dette trinnet ytterligere, men å åpne for tilnærmet normal drift i utdanningsinstitusjoner. Det er en viktig målsetning å prioritere barn og unge for lettelse. I tråd med dette planlegges det for at skoler generelt skal kunne åpne på grønt nivå, og at universiteter og høyskoler kan åpne for normal drift. Dette gir likevel potensiale for økt smittespredning blant barn og unge i ukene fremover.

Det vurderes i disse dager om trinn 4 skal utsettes ytterligere. Som blant annet vurdert i oppdrag 494D, vurderer Helsedirektoratet at det fortsatt er nødvendig å videreføre en del tiltak og opprettholde beredskap. Graden av immunitet blant barn og unge er lav, og i takt med økende vaksinasjonsdekning forventer vi at smitten i større grad vil finnes i unge aldersgrupper enn tidligere. Det er fortsatt uavklart hvilke aldersgrupper under 18 år som vil ha direkte nytte av vaksinasjon, og hvilken sykdomsbyrde vi kan forvente hvis disse aldersgruppene skal gjennomgå covid-19.

FHI rapporterer 11. august 2021 om en økende andel av tilfeller som kan knyttes til innreise: 20,1 prosent i uke 30 og 31 samlet, som "minimumsanslag". Flere kommuner i Oslo og Viken har også nylig rapportert om importsmitte som en viktig årsak til nye smittetilfeller. Mange land har innført, eller vurderer nå å innføre, nye tiltak som følge av økende spredning av deltavarianten. Norge har fortsatt lave smittetall i forhold til mange andre land.

Generelt om behovet for innreiserestriksjoner

I oppdrag 494D vurderte Helsedirektoratet følgende om innreiserestriksjoner:

Helsedirektoratet mener ut fra en helhetsvurdering at det ikke bør gjøres store lettelser i innreiserestriksjoner nå. Vi må fortsatt ha beredskap for å håndtere et verstefallscenario og det er vanskeligere å bygge beredskapen opp enn ned. Test-kapasiteten i grensekommunene er presset allerede.

Behovet for å teste personer som kommer fra Schengen/EU vil avta med økende vaksinedekning. Store deler av verden utenfor EU vil ha lav vaksinedekning i hele 2021 og trolig mesteparten av 2022. Det er størst risiko for at nye virusvarianter oppstår i land med høy smitte. Helsedirektoratet vurderer at det trolig vil være behov for å teste personer som kommer fra land utenfor Schengen/EU også i 2022.

I oppdrag 510 skriver FHI:

Folkehelseinstituttet vurderer på bakgrunn av dette, som anbefalt i oppdrag 477 og 494, at smitteverntiltak ved grensepassering (test før avreise, test ved ankomst og karantene) bør avvikles for alle under 18 år når alle over 18 år har fått tilbud om vaksine, dvs. fra august/september. Ved avvikling av smitteverntiltak bortfaller behovet for innreiseregistrering.

Fra nå, når over 80% av de over 18 år har fått tilbud om vaksine, anbefaler vi at barn under 12 år fritas fra karanteneplikten, samt at barn mellom 12 og 18 år kan teste seg ut av karantene etter 3 døgn. Test, enten før eller ved innreise, bør opprettholdes inntil grensetiltakene avvikles.

Helsedirektoratet vurderer at unntak fra innreisetiltak for spesifikke grupper bør ses i sammenheng med det overordnede behovet for innreisetiltak. Som beskrevet i oppdrag 494D mener Helsedirektoratet at det er for tidlig å gjøre store generelle lettelser i innreisetiltakene på nåværende tidspunkt. Oppdrag 510 gjelder krav til de som krysser Norges grenser i forbindelse med avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn eller delt bosted for barn etter § 6d første ledd. Dette er en avgrenset gruppe personer som har særskilt behov for unntak av hensyn til barn og foreldres rett til samvær med hverandre. Helsedirektoratet vurderer at det kan gjøres lettelser i innreisetiltakene for denne avgrensede gruppen selv om det ikke gjøres generelle lettelser for alle barn.

Helsedirektoratet påpeker for ordens skyld at barn under 12 år som omfattes av § 6d første ledd allerede i dag unntas fra innreisekarantene uten test, og at alle personer under 18 år kan avslutte innreisekarantene etter negativ PCR etter tre døgn jf. henholdsvis [§§ 6d første ledd siste punktum](#) og [4c tredje ledd bokstav b](#).

Helsedirektoratet er enig med FHI i at barn som krysser grensen regelmessig trolig utgjør et lite antall. Vi vurderer at unntak fra enkelte innreisetiltak for denne gruppen sannsynligvis vil ha lite å si for smitteutviklingen.

Vurdering av de enkelte innreisetiltakene for personer omfattet av § 6d første ledd

Barn

[Innreisekarantene etter § 6d første ledd](#)

Slik § 6d første ledd er utformet i dag må barn over 12 år være i innreisekarantene frem til negativ PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst i forbindelse med gjennomføring av samvær/delt bosted. Hensynet til barnets beste tilsier at barn bør kunne gjennomføre samvær/delt bosted uten større restriksjoner enn nødvendig. For barn som returnerer til Norge etter gjennomført samvær/delt bosted i utlandet vil dagens regel blant annet kunne medføre at de går glipp av skoledager. Helsedirektoratet vurderer at det er viktig at barn og unge som må reise utenlands for å gjennomføre samvær med foreldre eller har delt bosted med foreldre i utlandet, kan opprettholde ordinær skolegang.

På bakgrunn av dette anbefaler Helsedirektoratet at personer mellom 12 og 18 år som omfattes av § 6d første ledd gis unntak fra innreisekarantene fra tidspunktet de ankommer Norge, forutsatt at de tar en PCR-test mellom tre og

fem døgn etter ankomst. Unntaket skal altså gjelde fullt ut både i skoletid/arbeidstid og fritid fra de ankommer Norge. Barn under 12 år bør fremdeles være unntatt innreisekarantene uten krav til test.

Denne ordningen fører til at også barn mellom 12 og 18 år får mulighet til å delta på skole og fritidsaktiviteter samtidig som kravet om test bidrar til å redusere risikoen for eventuell spredning av importsmitte.

Test før og etter ankomst jf. §§ 4a og 4d

Barn som er omfattet av § 6d første ledd har per i dag ingen egne unntak fra reglene om test før og etter ankomst etter §§ 4a og 4d. Barn under 12 er imidlertid unntatt fra test før ankomst etter § 4a tredje ledd bokstav q. Videre skal barn under 12 år heller ikke testes på grensen hvis det er uforholdsmessig krevende å få tatt testen av barnet jf. § 4d andre ledd.

Folkehelseinstituttet anbefaler at *"test, enten før eller ved innreise, bør opprettholdes inntil grensetiltakene avvikles"* uten at dette er presisert nærmere. Helsedirektoratet vurderer at det fortsatt er nødvendig å opprettholde generelle innreisetiltak. Vi er imidlertid kjent med at det kan være vanskelig å fremskaffe attest på negativ test etter § 4a. Hensynet til barnets beste tilsier at samvær/delt bosted bør kunne gjennomføres uten for mange restriksjoner. Ettersom barn omfattet av § 6d første ledd er en mindre gruppe og smitterisikoen anses som liten, vurderer vi at det vil være liten risiko ved å gjøre unntak fra kravet om test før ankomst etter § 4a for disse barna.

Hensynet til å hindre spredning knyttet til importsmitte tilsier at barna fortsatt bør testes ved ankomst jf. § 4d. Dersom de foreslåtte lettelsene i § 6d første ledd innføres, vil det også være viktig å sikre testing ved ankomst fordi barna kan gå rett i skole og fritidsaktiviteter etter opphold i utlandet. Vi viser for øvrig til at barn under 12 år fremdeles ikke skal testes på grensen hvis det er uforholdsmessig krevende.

Innreiseregistrering etter § 5b

Folkehelseinstituttet skriver at behovet for innreiseregistrering bortfaller ved avvikling av smitteverntiltak. Motsetningsvis vil det være behov for innreiseregistrering frem til innreisetiltakene avvikles. Videre anser vi innreiseregistrering for å være et lite inngripende tiltak. Vi vurderer derfor at det fortsatt er nødvendig og forholdsmessig å kreve innreiseregistrering for barn omfattet av § 6d første ledd. For ordens skyld bemerker vi § 5b andre ledd bokstav b allerede unntar barn under 16 år som reiser i følge med en voksen som har plikt til å registrere opplysninger.

Særlig om barn som gjennomfører samvær eller delt bosted hos en forelder i Sverige/Finland og må krysse grensen daglig for å gå i grunnskolen i Norge

I oppdragsteksten skriver HOD at de har blitt gjort oppmerksomme på at det for eksempel kan være utfordrende eller tidkrevende for barn å ta test ved grenseovergangsstedet dersom de gjennomfører samvær eller delt bosted hos en forelder i Sverige, og må krysse grensen daglig for å gå i grunnskolen i Norge.

I denne forbindelse vil Helsedirektoratet bemerke at HOD kan vurdere å innta gruppen i det eksisterende karanteneunntaket i [§ 6b fjerde ledd](#). Unntaket omfatter i dag enkelte grupper elever og studenter som pendler mellom Norge og Sverige eller Finland. Når det gjelder grunnskoleelever er det per i dag et vilkår om at de bor på internat. Helsedirektoratet legger til grunn at øvrige grunnskoleelever som pendler mellom Norge og Sverige eller Finland som følge av samvær/delt bosted utgjør en svært liten gruppe og at det derfor vil være smittevernfaglig forsvarlig å inkludere denne gruppen i § 6b fjerde ledd. Dersom gruppen omfattes av § 6b fjerde ledd vil den også være unntatt fra test på grensen etter [§ 4d tredje ledd bokstav d](#). Helsedirektoratet viser videre til oppdrag 421 om testing av barn på grensen. Der skrev vi følgende på side 8 *"FHI skriver at barn som krysser grensa ofte, bør ikke pålegges test oftere enn hvert 7 døgn- i likhet med pendlerne. Helsedirektoratet er enig i dette."*

Voksne

Når det gjelder voksne skriver FHI at foresatte som krysser grensen i forbindelse med samvær/delt bosted, bør følge de til enhver tid gjeldende regler for innreise. FHI har overfor Helsedirektoratet presisert at de med dette mener at unntaket fra innreisekarantene i § 6d første ledd med testkrav tre døgn etter ankomst bør opprettholdes for de foresatte.

Helsedirektoratet er enig i denne vurderingen og anbefaler ingen endringer i karanteneunntaket i [§ 6d første ledd](#).

Helsedirektoratet mener videre at det også er nødvendig å opprettholde krav til test før og etter ankomst etter [§§ 4a](#) og [4d](#) og registreringsplikten etter [§ 5b](#) for denne gruppen.

For ordens skyld bemerker vi at fullvaksinerte og personer som har gjennomgått covid-19 er unntatt fra innreisekarantene etter § 4 tredje ledd forutsatt at de kan dokumentere dette på en måte som oppført i [vedlegg D](#). Ettersom vaksinasjonsdekningen i Norge er økende vil de fleste voksne etter hvert være omfattet av dette unntaket. Ettersom karanteneunntaket i § 6d første ledd kun vil være aktuelt for uvaksinerte voksne personer, vurderer vi det som nødvendig å opprettholde innreisekarantene frem til negativ test tre døgn etter ankomst. At samværet kan gjennomføres i karantenetiden gjør at hensynet til barn og foreldres rett til samvær ivaretas selv om foreldrene må være i karantene i en begrenset periode.

Videre kan [§ 4c tredje ledd bokstav a](#) være et aktuelt unntak for voksne som har fått første vaksinedose med varighet fra 3 til 15 uker etter vaksinasjon og som kan dokumentere dette på en måte som oppført i [vedlegg D](#). Etter [§ 4c tredje ledd bokstav a](#) forkortes innreisekarantene i både arbeidstiden og fritiden når man dokumenterer negativt testresultat i karantenetiden ved PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst. På dette punktet er unntaket dermed videre enn § 6d første ledd som bare gir unntak i arbeids- og skoletiden. Ettersom unntaket i § 6d første ledd åpner for at samværet kan gjennomføres i karantenetiden, har § 6d likevel selvstendig betydning ved siden av § 4c tredje ledd bokstav a.

Forslag til forskriftsendringer

Om de foreslåtte endringene i § 6d første ledd

Helsedirektoratet foreslår at § 6d første ledd deles inn i bokstav a, b og c slik at det tydeligere fremgår hvilket regime som gjelder for de ulike gruppene barn og voksne. Vi foreslår videre at regelen om at samvær kan gjennomføres i karantenetiden flyttes til andre ledd. Endringen innebærer at dagens § 6d andre og tredje ledd blir nytt tredje og fjerde ledd. Det betyr at henvisningene til § 6d andre og tredje ledd i §§ 4a tredje ledd bokstav l, 5 andre ledd bokstav e, 5b andre ledd bokstav h også må endres.

Forslag til endringer i § 6d første og andre ledd:

De *Følgende personer* som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær mellom foreldre og barn eller delt bosted for barn etter barnelova og barnevernloven, er unntatt fra innreisekarantene:

- a. barn under 12 år
- b. barn mellom 12 og 18 år dersom de testes for SARS-CoV-2 med PCR-test mellom tre og fem døgn etter ankomst
- c. voksne i både arbeidstiden og skoletiden, når de har testet negativt på test for SARS-CoV-2 med ~~testmetoden~~ PCR-test tatt tidligst tre døgn etter ankomst.

Samvær kan gjennomføres i karantenetiden. ~~Barn under 12 år som omfattes av første setning er unntatt fra karantene, selv om de ikke har tatt test.~~

Forslag til endringer i § 4a tredje ledd bokstav q:

q. barn under 12 år og barn som er omfattet av § 6d første ledd

Helsedirektoratets anbefaling

- Barn under 18 år som er omfattet av § 6d første ledd kan unntas test før ankomst jf. § 4a. Barn bør fortsatt som hovedregel testes ved ankomst etter § 4d og registreres etter § 5b.
- Barn mellom 12 og 18 år som er omfattet av § 6d første ledd kan unntas innreisekarantene fra tidspunktet de ankommer Norge, forutsatt at de tar en PCR-test mellom tre og fem døgn etter ankomst. Barn under 12 år som er omfattet av § 6d første ledd kan fremdeles være unntatt innreisekarantene uten test.
- Vi anbefaler ingen endringer i reglene om testing, karantene og registrering for voksne som er omfattet av § 6d første ledd.

COVID-19
Oppdrag fra HOD nr. 510

11 August 2021

Oppdrag 510 om vurdering av krav til de som krysser Norges grenser i forbindelse med avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter § 6 d første ledd

Per i dag er hovedregelen at alle, også barn, skal teste seg for SARS-CoV-2 ved grenseovergangsstedet i Norge, jf. §4d første ledd.

Barn som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter § 6d første ledd er i utgangspunktet ikke unntatt testing på grenseovergangsstedet.

Det er riktignok gjort unntak fra hovedregelen om testing på grensen for barn under 12 år dersom det er "uforholdsmessig krevende å få tatt testen av barnet", jf. § 4d andre ledd. Dette er imidlertid et unntak som må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Helse- og omsorgsdepartementet har blitt gjort oppmerksom på at det i enkelte tilfeller oppstår utfordringer/er tidkrevende for barn å ta test ved grenseovergangsstedet ved gjennomføring av samvær eller delt bosted. For eksempel kan det være utfordrende dersom barnet gjennomfører samvær eller delt bosted hos en forelder i Sverige, og må krysse grensen daglig for å gå i grunnskolen i Norge.

Videre viser Helse- og omsorgsdepartementet til at bestemmelsen i §6d første ledd om fastsatt samvær mv. mellom foreldre og barn, ikke har vært endret siden 19. februar 2021.

På denne bakgrunn, og i lys av lettelse av andre smitteverntiltak i regjeringens trinnsystem, ber Helse- og omsorgsdepartementet Helsedirektoratet i samråd med Folkehelseinstituttet om å vurdere og anbefale hvilke krav som bør gjelde for de som krysser Norges grenser i forbindelse med gjennomføring av avtalt eller fastsatt samvær eller delt bosted etter § 6d første ledd. Blant annet bes det om en vurdering av om det bør gjøres unntak fra krav om test på grensen og krav om innreisekarantene.

Det bes om at eventuelle forslag til forskriftsendringer utarbeides.

Frist for oppdraget: I løpet av onsdag 11. august.

Kontaktperson for oppdraget er Nina Ramnefjell, tlf: 22 24 85 89 / 47 81 44 81 (nira@hod.dep.no)

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering:

- Tiltaksbyrden under pandemien har vært stor for alle barn og unge, men særlig stor for barn med delt bosted og foresatte i ulike land, der reiserestriksjoner og smitteverntiltak kan ha vanskeliggjort samvær med den ene omsorgspersonen.
- Den høye vaksinasjonsdekningen gir god beskyttelse i den voksne delen av befolkningen slik at enkelttilfeller av importsmitte har mindre betydning for smitteutviklingen.
- Folkehelseinstituttet har i tidligere oppdrag anbefalt at barn under 12 år fra nå (når over 80% av alle over 18 år har fått tilbud om vaksine) kan fritas for karantene, og at barn mellom 12 og 18 år kan testes ut av karantene etter 3 døgn. Test før eller ved ankomst bør opprettholdes inntil alle over 18 år har fått tilbud om vaksine.
- Smitteverntiltak ved grensepassering (test før avreise, test ved ankomst og karantene) bør oppheves for alle under 18 år når alle over 18 år har fått tilbud om vaksine, dvs. fra omtrent august/september.
- Foresatte som krysser grensen regelmessig, bør følge de til enhver tid gjeldende regler for innreise.
- Barn som pendler over landegrensene anses som en liten smittevernutfordring.
- Unntak fra smitteverntiltak for enkelte grupper er en politisk vurdering, ikke en smittevernfaglig, men dersom unntak gis for barn som regelmessig krysser grensen i forbindelse med skolegang eller samvær, vil det trolig ha lite å si for smitteutviklingen.

Vurdering:

Den samlede tiltaksbyrden for barn og unge, med hjemmeskole/-barnehage, kohortinndeling og stengte fritidsaktiviteter har vært stor gjennom pandemien. Barn som har delt bosted med foresatte i ulike land, og barn som har foresatte med arbeidssted i utlandet, har hatt en tilleggsbelastning ved at reiserestriksjoner og smitteverntiltak kan ha forhindret eller vanskeliggjort samvær med den ene omsorgspersonen.

Det har vært en målsetning for regjeringen at tiltaksbyrden for barn og ungdom skal reduseres og at skoler og barnehager skal åpne på grønt nivå fra skolestart høsten 2021. Anbefalt tiltaksnivå må stå i forhold til målsetning og gjeldende kunnskap/risikobilde. Vi vet at barn stort sett får forbigående og milde symptomer av covid-19. I tillegg vil konsekvensene av smitte i den øvrige befolkningen være sterkt redusert på grunn av vaksinasjonsdekningen. Å kontinuere inngripende tiltak overfor barn og unge bør derfor gis en tydelig begrunnelse for at lovens vilkår om forholdsmessighet skal være oppfylt.

Innreiserestriksjoner og smitteverntiltak ved grensepassering har vært viktige tiltak for å bremse utviklingen i en immunologisk naiv befolkning. Testing ved ankomst har vært viktig for å oppdage og

isolere smittede, og har bidratt til å styrke kunnskapsgrunnlaget for vurderinger av risiko og tiltaksnivå knyttet til innreise. Den smittevernmessige betydningen av å fange opp enkelttilfeller gjennom testing på grensestasjonene vil imidlertid avta med økende vaksinasjonsdekning i befolkningen. Når alle over 18 har fått tilbud om vaksine, anses ikke lenger inngripende smitteverntiltak ved grensepassering forholdsmessig, da importsmitte av enkelttilfeller ikke vil ha særlig betydning for smitteutviklingen. Dette gjelder i særlig grad tiltak som kan forhindre eller vanskeliggjøre barns samvær med omsorgspersoner.

ECDC har nylig publisert en ny risikovurdering om covid-19 hos barn, og skolens rolle i smittespredning, med fokus på den økende forekomsten av Delta-varianten. Byrået peker på at i områder der voksne i all hovedsak er vaksinert, vil man forvente en økende andel tilfeller i barnepopulasjonen. Ettersom barn svært sjelden blir alvorlig syke av covid-19, påpeker ECDC at det er viktig å ha smitteverntiltak som er forholdsmessige og tilpasset smittesituasjonen. Så lenge barn og ungdom er ubeskyttet fordi de ikke tilbys vaksinasjon eller oppnår naturlig immunitet, vil de være utsatt for smitte. Smitteverntiltak vil kun utsette tidspunktet for infeksjon. Det vil derfor mest sannsynlig oppstå utbrudd i barnehager og skoler til høsten. Siden barn sjelden utvikler alvorlig sykdomsforløp og den øvrige befolkningen enten er fullvaksinert eller beskyttet, vil slike lokale utbrudd neppe føre til en høy sykdomsbyrde så lenge smittesituasjonen holdes under kontroll gjennom bremsende tiltak i barnas miljøer, så som trafikklysmodellen i skolen og justering av smitteverntiltak i kommunene.

Fra august/september 2021 vil så å si alle voksne ha fått tilbud om vaksinasjon. Før skole- og semesterstart antar vi at 80 – 90 % av de voksne har status som “beskyttet”. De vil ha god beskyttelse mot alvorlig sykdom (men noen mindre beskyttelse mot mild sykdom etter bare én dose) samt være unntatt smittekarantene hvis de er nærkontakter. Alle lærere som er 45 år eller eldre, samt de som er 18-44 år og tilhører en risikogruppe, fikk tilbud om 1. vaksinedose innen utgangen av juni og vil være fullvaksinerte innen utgangen av august. Alle lærere i aldersgruppen 18-44 år (som ikke tilhører risikogruppene) vil ha fått tilbud om 1. vaksinedose i løpet av uke 31/32 og vil være fullvaksinerte innen utgangen av september.

Folkehelseinstituttet vurderer på bakgrunn av dette, som anbefalt i oppdrag 477 og 494, at smitteverntiltak ved grensepassering (test før avreise, test ved ankomst og karantene) bør avvikles for alle under 18 år når alle over 18 år har fått tilbud om vaksine, dvs. fra august/september. Ved avvikling av smitteverntiltak bortfaller behovet for innreiseregistrering.

Fra nå, når over 80% av de over 18 har fått tilbud om vaksine, anbefaler vi at barn under 12 år fritas fra karanteneplikten, samt at barn mellom 12 og 18 år kan teste seg ut av karantene etter 3 døgn. Test, enten før eller ved innreise, bør opprettholdes inntil grensetiltakene avvikles.

Foresatte bør følge de til enhver tid gjeldende regler for innreise basert på vaksinasjonsstatus, avreiseland med mer.

Barn som krysser grensen regelmessig, utgjør trolig et lite antall og enkelttilfeller av importsmitte har lite å si for smitteutviklingen.

Spørsmålet om unntak fra smitteverntiltak for enkelte grupper anses generelt sett som en politisk vurdering, ikke en smittevernfaglig. Dersom unntak gis for denne gruppen, vil det trolig ha lite å si for smitteutviklingen.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.